

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ
Պ Ա Տ Գ Ա Մ Ա Վ Ո Ր**

20 մարտի 2020թ.

**Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի նախագահ
պարոն Արաարատ Միրզոյանին**

Հարգելի պարոն Միրզոյան.

Ղեկավարվելով ՀՀ Սահմանադրության 109-րդ և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 65-րդ եւ 67-րդ հոդվածներով՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով Ձեզ է ներկայացվում «Տեղական իքնակառավարման մասին մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը:

Գրությանը կից ներկայացվում է՝

- ա) նախագիծը (հիմնական զեկուցող՝ Վաղարշակ Հակոբյան),
- բ) նախագծի ընդունման հիմնավորումը,
- գ) գործող օրենքի փոփոխվող հոդվածի մասին տեղեկանքը:

Խնդրում եմ սահմանված կարգով նախագիծը դնել շրջանառության մեջ:

Հարգանքով՝

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ
« ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ » ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Տեղական իքնակառավարման մասին » 2002 թվականի մայիսի 7-ի ՀՕ-337-Ն օրենքի 35-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ կետը շարադրել նոր բովանդակությամբ.

19) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով, ճանապարհային ուստիկանության հետ համաձայնեցնելուց հետո կազմում և ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում՝ համայնքում ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման (համայնքային ենթակայության ճանապարհների մասով), Հայաստանի Հանրապետության ավտոմոբիլային ճանապարհների անվանացանկում ընդգրկված ճանապարհների մաս հանդիսացող տարանցիկ ճանապարհների (բացառությամբ Երևան քաղաքի) սխեման և կայացնում է որոշումներ՝ այդ սխեմային համապատասխան անվտանգ երթևեկության կազմակերպման համար անհրաժեշտ ճանապարհային կահավորանքի ու այլ տեխնիկական միջոցների տեղադրման վերաբերյալ:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«« ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ » ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ

1. Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը և առկա իրավիճակը.

«Տեղական իքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կիրարկման ընթացքում առաջանում են անորոշ իրավիճակներ, որոնց գոյությունը անհրաժեշտություն է առաջացրել ներկայացնելու վերոնշյալ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին նախագիծը:

Նախագծով առաջարկվող փոփոխության ընդունումը բխում է համայնքում ճանապարհային երթևեկության ոլորտին վերաբերող խնդիրների լուծման և դրա համար պատասխանատու լիազոր մարմնի հստակ սահմանման անհրաժեշտությունից:

Սույն նախագծի հիմնավորվածությունը ի թիվս այլի պայմանավորված է նաև ճանապարհային երթևեկության նշանների առկայության, բացակայության, տեղափոխման, օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում դրանց ժամանակավոր տեղափոխման պատճառների մասին տեղեկատվություն ստանալու հնարավորության բացակայության պարագայում՝ «Տեղական իքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 44-րդ հոդվածով սահմանված, տրանսպորտի քնագավառում համայնքի ղեկավարի լիազորությունների պատշաճ կատարելու հնարավորության ստեղծման հետ:

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության «ճանապարհային ոստիկանության» ծառայություն կողմից տրամադրված տեղեկատվության՝ 2019 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2020 թվականի մարտի 5-ը ներառյալ Հայաստանի Հանրապետությունում պետական վիճակագրական հաշվառման է վերցվել զոհերով և վիրավորներով 5481 ճանապարհատրանսպորտային պատահար (այսուհետ՝ ՃՏՊ), որի հետևանքով զոհվել է 386, մարմնական վնասվածքներ ստացել՝ 7827 մարդ:

2019 թվականի ընթացքում արձանագրվել է միայն նյութական վնասով 42.344 ՃՏՊ:

Սույն վիճակագրական տվյալները վերաբերում են ամբողջ երկրում գրանցված ճանապարհատրանսպորտային պատահարներին:

Հաշվի առնելով Երևան համայնքում ճանապարհային երթևեկությունը ապահովող ճանապարհային նշանների համալրվածության հարաբերականորեն բավարար մակարդակը՝ հարկ է նշել, որ ի տարբերություն Երևանի, հեռավոր համայնքներում վերոնշյալ ոլորտի տիրում է տրամագծորեն հակառակ իրավիճակ:

Համայնքներում առկա է վերոնշյալ ոլորտի ընդհանուր կառավարման և վերահսկման խնդիր՝ պայմանավորված ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար ահնրաժեշտ կահավորանքով դրանք հագեցնելու և ճանապարհատրանսպորտային պատահարների պատճառների (եթե դրանք հետևանք են ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ոչ պատշաճ ապահովման կամ պատասխանատվության ենթարկված անձի կողմից խախտման) վերհանման հետ:

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության կողմից 2009 թվականի մարտի 12-ի N 256-Ն որոշմամբ սահմանվել է Հայաստանի Հանրապետության բնակավայրերի տարածքով անցնող միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների մաս հանդիսացող տարանցիկ ճանապարհների ցանկը, սակայն վերոնշյալ որոշումը չի պարունակում սպառիչ տեղեկատվություն համայնքներում առկա բոլոր փողոցների նշանակության վերաբերյալ:

Փաստորեն ներկայումս բացակայում են օրենսդրական կարգավորումները, որոնք հստակորեն կլուծեն համայնքներում ճանապարհային երթևեկության պատշաճ ապահովման, միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների մաս հանդիսացող տարանցիկ ճանապարհների և դրանց նշանակության վերաբերյալ գործնական խնդիրները:

Այնուհանդերձ, բացի վերը նշված օրենսդրական բացերից, պրակտիկայում առաջանում են խնդիրներ պայմանավորված՝ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 35-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ կետի որոշակիության հետ:

Օրենքի վկայակոչված դրույթը չի պարունակում համայնքում ճանապարհային երթևեկության արդյունավետ կազմակերպման և կառավարման պարտականությունը կրող մարմնի մասին հստակ ամրագրում, ինչը խոչնդոտում է համայնքի ղեկավարի լիազորությունների պատշաճ կատարմանը:

3. Կարգավորման նպատակը և բնույթը.

««Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը նպատակ ունի սահմանել համայնքում ճանապարհային երթևեկության արդյունավետ կազմակերպման և կառավարման պարտականության պատասխանատու լիազոր մարմին:

4. Ակնկալվող արդյունքը.

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծով առաջարկվող փոփոխությունով ակնկալվում է առավել արդյունավետ դարձնել այս տիրույթում իրավակիրառ և իրավաիրացնող խնդիրների լուծումը՝ համայնքում ճանապարհային երթևեկության արդյունավետ կազմակերպման և կառավարման պարտականության պատասխանատու լիազոր մարմնի հստակ սահմանման միջոցով:

**«ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔԱՆԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ
ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔԱՆԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ
(Ընդունված է 2002 թվականի մայիսի 7-ին)**

Հոդված 35. Համայնքի ղեկավարի ընդհանուր լիազորությունները

1. Համայնքի ղեկավարը սույն օրենքով սահմանված կարգով՝
- 1) հրավիրում և վարում է ավագանու նիստերը՝ սույն օրենքով և ավագանու կանոնակարգով սահմանված կարգով.
 - 2) համայնքի ղեկավարը նորմատիվ իրավական ակտեր ընդունելուց հետո պարտավոր է երկօրյա ժամկետում այն ուղարկել համայնքի ավագանու անդամներին և փակցնել համայնքի ավագանու նստավայրում՝ բոլորի համար տեսանելի ու մատչելի տեղում: Պաշտոնական համացանցային կայք ունեցող համայնքներում սույն կետով նախատեսված նորմատիվ ակտերը երկօրյա ժամկետում տեղադրվում են կայքում.
 - 3) համայնքի զարգացման ծրագրերը ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը.
 - 4) հաստատում է աշխատակազմի գործավարության կարգը.
 - 5) աշխատակազմի և համայնքային հիմնարկների, համայնքային ենթակայությամբ առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների կանոնադրությունների, կառուցվածքների վերաբերյալ որոշման նախագծերը և դրանցում առաջարկվող փոփոխությունները ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը՝ սույն օրենքի 29-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում.
 - 6) համայնքային ծառայության մասով աշխատակազմի կառուցվածքների վերաբերյալ որոշման նախագիծը և դրանում առաջարկվող փոփոխությունները ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը.
 - 7) աշխատակազմի և համայնքային հիմնարկների, համայնքային ենթակայությամբ առևտրային և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպությունների աշխատողների քանակի, հաստիքացուցակի և պաշտոնային դրույքաչափերի վերաբերյալ որոշման նախագծերն ու դրանցում առաջարկվող փոփոխությունները ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը.
 - 8) համայնքային հիմնարկների և ոչ առևտրային կազմակերպությունների ստեղծման, վերակազմակերպման կամ լուծարման մասին որոշման նախագիծը ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը.
 - 9) համայնքային մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների կոլեգիալ մարմինների և վերստուգիչ մարմինների կազմերի վերաբերյալ որոշման նախագծերը ներկայացնում է ավագանու հաստատմանը.

10) նշանակում և ազատում է հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց, աշխատակազմի քարտուղարին, կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների ղեկավարներին.

11) համայնքի ավագանու որոշմամբ նշանակում և ազատում է համայնքային հիմնարկների և կազմակերպությունների ղեկավարներին: Համայնքի բնակավայրերում գտնվող համայնքային հիմնարկների, կազմակերպությունների ղեկավարներին պաշտոնի նշանակելիս և պաշտոնից ազատելիս խորհրդակցում է վարչական ղեկավարի հետ: Ավագանու կողմից երկու անգամ համաձայնություն չտալու դեպքում համայնքի ղեկավարը նշանակում է կատարում առանց համաձայնեցնելու ավագանու հետ.

12) համայնքի ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում տեղական հանրաքվե նշանակելու մասին որոշման նախագիծը.

13) առաջարկություն է ներկայացնում համայնքի ավագանուն՝ համայնքում տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության կարգը հաստատելու վերաբերյալ.

14) առաջարկություն է ներկայացնում համայնքի ավագանուն՝ համայնքի ղեկավարին կից, համայնքի տարածքում գործող խորհրդակցական մարմինների քանակը, անվանումներն ու ձևավորման կարգը հաստատելու վերաբերյալ.

15) կնքում է Հայաստանի Հանրապետության համայնքների կամ այլ պետությունների համայնքների հետ պայմանագրերը, դրանք ներկայացնում է համայնքի ավագանու վավերացմանը: Ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում միջհամայնքային միավորում ստեղծելու, ինչպես նաև համայնքների հիմնադրած միություններին անդամակցելու և դրանց անդամավճարները մուծելու մասին որոշման նախագծերը.

16) համայնքի ավագանու որոշմամբ և սահմանած պայմաններով օտարում կամ օգտագործման է տրամադրում համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքը.

17) առաջարկություն է ներկայացնում համայնքի ավագանուն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան՝ համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային և հողաշինարարական փաստաթղթերը կամ դրանց փոփոխությունները, ինչպես նաև նախագծման առաջադրանքները հաստատելու մասին որոշում ընդունելու վերաբերյալ.

18) առաջարկություն է ներկայացնում համայնքի ավագանուն՝ համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքն օտարելու կամ օգտագործման տրամադրելու մասին.

19) ~~Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով կազմում և Հայաստանի Հանրապետության ավտոմոբիլային ճանապարհների անվանացանկում ընդգրկված ճանապարհների մաս հանդիսացող տարանցիկ ճանապարհներին վերաբերող մասով (բացառությամբ երևան քաղաքի) լիազոր մարմնի հետ համաձայնեցնելուց հետո համայնքի ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում համայնքում ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման սխեման (համայնքային երթևեկության ճանապարհների մասով) և կայացնում է որոշումներ՝ այդ սխեմային համապատասխան անվտանգ երթևեկության կազմակերպման համար անհրաժեշտ ճանապարհային երթևեկության~~

կազմակերպման կահավորանքի ու այլ տեխնիկական միջոցների տեղադրման վերաբերյալ՝ երթևեկության անվտանգության մասով համաձայնեցնելով պետական լիազոր մարմնի հետ:

19) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով, ճանապարհային ոստիկանության հետ համաձայնեցնելուց հետո կազմում և ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում՝ համայնքում ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման (համայնքային ենթակայության ճանապարհների մասով), Հայաստանի Հանրապետության ավտոմոբիլային ճանապարհների անվանացանկում ընդգրկված ճանապարհների մաս հանդիսացող տարանցիկ ճանապարհների (բացառությամբ Երևան քաղաքի) սխեման և կայացնում է որոշումներ՝ այդ սխեմային համապատասխան անվտանգ երթևեկության կազմակերպման համար անհրաժեշտ ճանապարհային կահավորանքի ու այլ տեխնիկական միջոցների տեղադրման վերաբերյալ:

20) համայնքի ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում առաջարկ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիներին համայնքի պատվավոր քաղաքացու կոչում շնորհելու վերաբերյալ:

21) համայնքի ավագանու հաստատմանն է ներկայացնում համայնքի անվանման և վերանվանման ենթակա փոփոխությունները, պողոտաները, հրապարակները, զբոսայգիները, համայնքային ենթակայության կրթական, մշակութային և այլ հիմնարկներն ու կազմակերպությունները և օրենքով սահմանված կարգով ներկայացնում է գրանցման (բացառությամբ պատմամշակութային ու բնապատմական հուշարձանների):

22) սահմանում է շենքերի և շինությունների համարակալումը:

23) սահմանված կարգով տալիս է քաղաքացիական հոգեհանգստի (հրաժեշտի) ծիսակատարության ծառայություններ իրականացնելու և մատուցելու թույլտվություն, ինչպես նաև համայնքի բնակավայրերում այդ թույլտվության տրամադրումը կարող է լիազորել վարչական ղեկավարին:

24) իր իրավասության շրջանակում ընդունում է որոշումներ, կազմում է արձանագրություններ և արձակում կարգադրություններ:

25) ներկայացնում է համայնքի շահերն այլ անձանց հետ փոխհարաբերություններում, ինչպես նաև դատարանում:

26) օրենքով նախատեսված դեպքերում և կարգով անձանց ենթարկում է վարչական պատասխանատվության:

27) օրենքով կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով ինքնուրույն և սեփական պատասխանատվությամբ կազմակերպում և ղեկավարում է պետության պատվիրակած լիազորությունների իրականացումը:

28) օրենքով կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով վարում է համայնքի քաղաքաշինական, բնապահպանական, գյուղատնտեսական և այլ կադաստրներ.

29) օրենքով կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով մասնակցում է արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության և քաղաքացիական պաշտպանության, հիգիենիկ և հակահամաճարակային մարմինների սանիտարահիգիենիկ, հակահամաճարակային և կարանտինային միջոցառումների, ինչպես նաև բնածին և տեխնածին աղետների ռիսկերի նվազեցման ու հետևանքների վերացման, սեյսմիկ անվտանգության ապահովման հետ կապված աշխատանքների կազմակերպմանը և այդ ուղղությամբ ձեռնարկում համապատասխան միջոցներ.

30) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և սույն օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-26-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունները համարվում են համայնքի ղեկավարի սեփական լիազորություններ, իսկ 27-29-րդ կետերով նախատեսվածները՝ պետության պատվիրակած լիազորություններ:

3. Համայնքի ղեկավարն իր լիազորություններն իրականացնում է հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց, աշխատակազմի, համայնքային հիմնարկների և ոչ առևտրային կազմակերպությունների միջոցով:

(35-րդ հոդվածը լրաց. 01.03.17 ՀՕ-54-Ն, փոփ. լրաց. 09.06.17 ՀՕ-94-Ն)